

KAKO SE (AKO SE...) GLUHI ISPOVIJEDAJU?

„Glasu koncila“ obratila se nedavno nagluha bakica i iznijela svoju muku. Ispovjednik joj zadao pokoru, nije ga dobro čula pa je zamolila da ponovi. Ali ni drugi put nije razumjela... Posramljena i zbunjena, povukla iz ispovjedaonice. Od tada nema mira: moli danima, tjednima, Očenaš za Očenašem, kronicu za kronicom, u strahu da ne izmoli manje nego joj je zadano kao pokora...

Bakica nagluha, govori, ona barem može svećeniku reći grijeh. Ali kako je s gluha? Kako se oni ispovijedaju - ukoliko se uopće ispovijedaju..? Za većinu starijih gluhih, školovanih u socijalizmu, znamo da na ispovijed i ne pomišljaju. Oni su u našim zavodima za gluhe rasli kao u zemlji Envera Hodže. Ako se netko usudio samo prekriti prije jela, kako su ga naučili kod kuće, odgojitelj bi mu snažnom pljuskom rinuo lice u zdjelicu vrela juhe. A i nastavnici su, trgajući učenicima križiče s vrata, pomogli mnogima da se doživotno "oslobode vjerskih predrasuda".

Gluhih vjernika ipak ima - i starijih i mladih, i kod nas i u svijetu. Ispovijedaju li se oni i kako? Sad bi, uoči korizme, bio čas da se propitamo o tome.

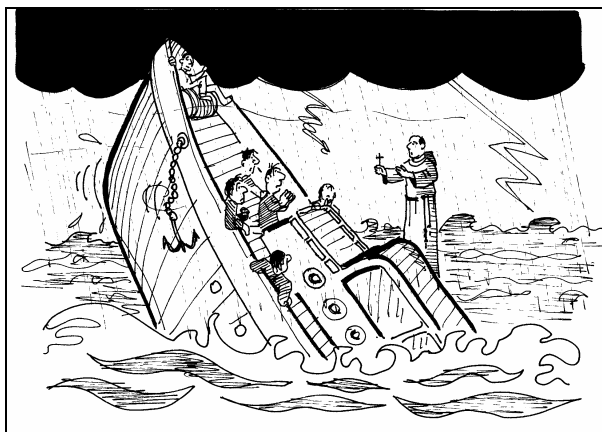
Prije tridesetak godina sreo sam na Kongresu Svjetske federacije gluhih u Varni gluhog katoličkog svećenika Thomasa Coughlina (prvog Amerikanca koji je gluhi školovan i zaređen) pa ga više u šali zapitao dolaze li mu s tumačem na ispovijed vjernici koji znakovni jezik ne poznaju. Nasmijao se i samo mi priprijetio prstom. On i drugi "specijalizirani" svećenici za gluhe nemaju problema u sporazumijevanju sa svojom gluhom pastvom, ali pitam se nema li ta pastva problema zato što se svi moraju ispovijedati kod istog svima znanog svećenika. Uz tumača koji zna sve o njihovom "svjetovnom" životu, dobivaju tako i duhovnog oca koji pozna njihove duše... Nekako me to podsjeća na "Velikog Brata" (Orwellova, ne televizijskog!). Što mogu gluhi kojima nije ugodno ići na ispovijed svećeniku - poznaniku?

Ispovijed uz tumača, u ovoj eri "obožavanja" znakovnog jezika, mi smo uvijek spominjali kao šalu, kao dokaz da treba i gluhe i ostali svijet odgajati i pripremati za neposredne kontakte, odbijajući pravilo moderne „integracije“ gluhih: „NIŠTA BEZ ZNAKOVNOG JEZIKA - NIKAMO BEZ TUMAČA!“ Svaki gluhi trebao bi u svakom svećeniku, svakom činovniku ili liječniku naći dobrotornog sugovornika i ostvariti neposrednu

komunikaciju, kadgod i kako god je moguća - a bit će moguća uz jači naglasak na učenju gluhih pismenosti i uz bolju edukaciju čujućeg svijeta.

Pogledajmo ipak (i iznenadimo se!) što američki isusovac, John A. Harding, SJ, o ispovijedanju gluhih kaže kao savjetodavac u Catholic.net, (432 Washington AveNorth Haven, CT 06473, E-mail: info@catholic.net):

"Nijema ili gluha osoba može se ispovijediti na različite načine. Ako poznaje znakovni jezik gluhi vjernik može odabrati nekoga od onih svećenika koji taj jezik razumiju. Ili može svoje grijeh napisati, bilo sam ili uz nečiju pomoć pa zamoliti svećenika da pročita. Svećenik mu može tada pismeno dati duhovnu pomoć i odrediti pokoru prema grijesima koje je ispovijedio. Ili pak, gluhi vjernik koji ide na ispovijed može zamoliti nekoga u koga ima potpuno povjerenje i kome je povjerio svoje grijeh, da ide na ispovijed umjesto njega. Naravno, svećenik mora unaprijed biti s tim upoznat i mora biti spreman surađivati. Ako svećenik surađuje, pomoćnik pokajnika može poći na ispovijed umjesto njega, ali je, dakako, apsolutno vezan ispovjednom tajnom. Na kraju, ako sve ove mogućnosti nikako nisu dostupne, pokajnik može dobiti od svećenika odrešenje, ukoliko su ispunjena dva uvjeta: prvo, mora stvarno željeti ispovijediti svoje grijeh i, drugo, čim se pruži prva prilika ispovijedit će grijeh znakovnim jezikom, pisanjem ili preko pomoćnika."

Ovakva ispovijed gluha bi odgovarala
- ali brodolom malo manje....

Znači da ipak ne samo što je moguć tumač, već se dopušta čak i "zamjenik". Ne vjerujem, ipak, da će netko ići tako daleko!

Znamo da je kod nas u početku nove katehizacije naših gluhih bilo i slučajeva "zajedničke, opće ispovijedi" s kolektivnim odrješenjem, što se prakticira npr. u elementarnim nesrećama, kad pojedinačna ispovijed nije moguća. Danas, vjerujemo, gluhe nitko ne smatra "elementarnom nesrećom", pa se to više ne radi!

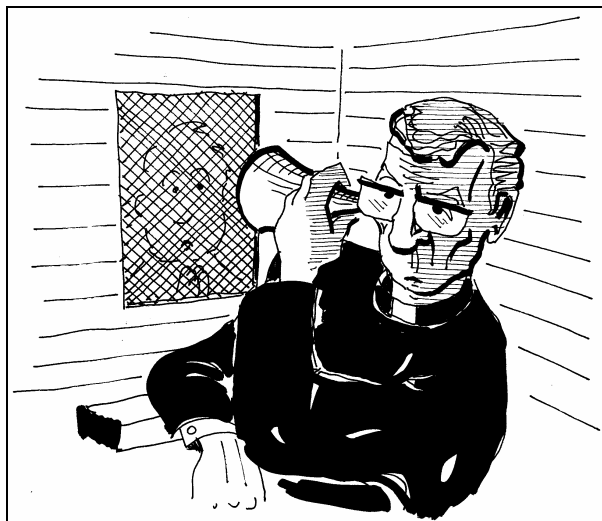
U razgovoru s našom iskusnom vjeroučiteljicom Amalijom Mikelić-Palinić saznali smo da u Splitu, kao i kod isusovaca u Zagrebu, problema s ispovijedanjem nema. Bilo uz otvoren prozorčić ispovjedaonice, bilo u posebnoj prostoriji, svi se mogu ispovijediti kod svakog svećenika. Bez tumača, dakako! (Nekad davno u samostanu franjevaca na Kaptolu vidjeli smo natpis "Ispovjedaonica za gluhe", ali mislimo da ga više nema.)

Talijanski gluhi prijatelj, liječnik dr. Sebastiano Montalto, pisao mi nedavno da ga je kardinal Palermo pozvao da organizira tečaj za buduće svećenike, kako bi naučili sporazumijevati se s gluhima (znakovima, pismom, ili bilo kako). I naša splitska vjeroučiteljica Amalija ima tečajeve za buduće svećenike. To nije loša ideja!

U organiziranim grupama gluhih vjernika nađu se mogućnosti da ispovijedanje ne bude "monopol" jednog svećenika. "Vjeronauk nije kemija pa se i sakrament pomirenja može gluhima objasniti!" - kaže Amalija. Međutim, mnogostruko više ima gluhih i pogotovo nagluhih koji u zajednice gluhih

vjernika ne zalaze, kao ni u klubove gluhih - a ulaze u crkvu, samo se u ispovjedaonicu - ne usuđuju! Zato im treba reći da svećenici mogu i bez "defektološke" spreme mogu uspostaviti s njima komunikaciju.

Morali smo mi, nestručnjaci, pisati o ovoj temi ispovijedanja - jer nažalost nitko od vjeroučitelja i svećenika ne govori o tome ni u našem listu ni u široj publici. (-c)

Postoji i obrnuti problem: kad ispovjednik slabo čuje. Jednom, dok sam radio u Savezu, javio mi se sumještatin, ugledan svećenik, tražeći savjet o nabavi slušnog aparata, jer ima problema u ispovjedaonici. Pomogli smo mu, a ja mu u šali rekoh da nikome ne priča kako slabije čuje, jer će tada vjernici navaliti da se ispovijedaju - kod njega!

BOŽICA PRAVDE JE SLIJEPA - A PRAVNA DRŽAVA GLUHA!

Jedna zagrebačka gluha bakica, čim dobije račun za struju, vodu, smeće ili bilo što, odmah trči na poštu i plaća. Zna da s tim nema šale, cijeli je život bila knjigovotkinja.

Ali dogodilo joj se pa lani dobila iz čista mira sudsku presudu o ovrsi! Navodno nije platila jedan preklanjski račun Toplinarstvu HEPa, 200 kuna. Mora hitno podmiriti dug i platiti još 300 kuna za troškove ovrhe! Baka račun nikad nije dobila, ni opomenu nije dobila, ali čim je iz rješenja o ovrsi saznala za dug požurila je uplatiti tih 200 kuna.

Ali, gle vraga, godinu dana kasnije dolazi joj strogi poziv Suda da hitno pristupi, jer je HEP preko svojih odvjetnika dalje tuži zbog neplaćenih 300 kuna "troškova ovrhe". Snebiva se baka, kakvi su to novi običaji: Sud je goni da plati nečiji nemar! Toga nije bilo ni u bespravljui socijalizma! Požalila se znancu novinaru, a ovaj ju je umirio i ponudio se da će s njom na sud, kako bi objasnio nesporazumak i izborio pravdu za nedužnu staricu!

Ali sutkinja je, poput Pilata, oprala ruke pa objasnila njemu i bakici kako se tu ništa ne može! Sud nema pravo istraživati tko je u pravu, tko u krivu, već se samo mora pobrinuti da ovršna presuda bude izvršena. Baka može, dakako, uzeti odvjetnika i tužiti HEP, ali - dobrohotno ju je sutkinja upozorila - mnogi koji su tako učinili poslije su se kajali jer su na advokate i kamate potrošili deset puta više nego je početni dug bio... Vidjevši koliko je sati, novinar je gluhoj bakici uplatio 300 kuna ovrhe. Pokrit će to honorarom za članak u kome će objasniti naivčinama, kako pravnu državu trebaju slušati i onda kad ih tjera u bespravlje!

Baka knjigovotkinja ipak nije mirovala. Žalila se ovamo i onamo - pisala direktorima HEPa, poslala pritužbu Društvu za zaštitu potrošača... ali za nju, gluhu, svi ostali gluhi! Od Saveza gluhih pomoć nije ni tražila, jer čitala je u novinama kako on ni sam sebi ne može pomoći u sličnim problemima...

Baka-knjigovotkinja sada vodi knjigovodstvo za sva komunalna poduzeća s kojima ima posla. Pazi jesu li joj uredno poslali račune za svaki mjesec, da ih upozori ako zaborave poslati račun, kako je opet ne bi iznenadili ovrhom - od koje spasa nema!

